

Biblioteka
SAVREMENA KNJIŽEVNOST

Knjiga 121

Boško Velimirović

MORE USPAVANIH RIBA

Alma

Beograd, 2012

Posvećeno Luki, Ana-Mariji i mojoj Ani

Prihodi, rashodi.....	7
Neobičan pravac	12
Let za Požegu	15
Vreme danas sunčano i toplo.....	20
Disko violine	27
Pozorište	33
Poljoprivreda	37
Nikola bi u penziju	40
Ljubomora	45
Niska grana	49
Ariljski pamuk	51
Bez ljubavi sve je ništa	53
Nemi svet.....	57
Nikola Tesla, Če Gevara, Miki Maus.....	60
Penzija	65
Proizvodnja.....	68
Brat dobar sin	71
Tri devojke?.....	78
Plaža	81
Uvod u san.....	84
Jutro ∞	86
Velike čvrste grudi ∞.....	94
Rastanak ∞.....	102
More uspavanih riba ∞.....	106
Venčanje	117
Nikola je prestao da pije	119
Velika sumnja.....	121

Boško Velimirović

Tuđi let.....	124
Puno svetova ∞.....	127
Promena ∞.....	151
Naočare za sunce ∞.....	157
Cveće mirisa mog sna.....	159
Podela zarade.....	162
Dobri ljudi.....	165
Osnovni proizvod, krajnji proizvod.....	167
Šetnja.....	169
Razglednica.....	172

Prihodi, rashodi

Maline, malinice malene!

Moj brat, plavokosi debeljko, kao i svakog jutra, probudio se nešto pre podneva, dogegao se do prozora, zadovoljno udahnuo julsku vrelinu i dubokim glasom, očeličnim pivom i rakijom, povikao:

– Maline, malinice malene! Kako lepo mirišu! –

On je bio ponosan na to da je u Arilju velika proizvodnja malina i da smo tu najbolji na svetu. Pored malina, moj burazer je obožavao košarku, tenis i nauku, na svoj način. Spavao je u dresu srpske košarkaške reprezentacije, a iznad kreveta je imao postere Nikole Tesle i Ane Ivanović. Moj brat je takođe bio veliki obožavalac južnoameričkih serija. Gledao ih je nimalo selektivno, a svaku epizodu bilo koje od tih serija, dočekivao je u moru suza.

Toga jutra smo bili gladni, izašli smo napolje i uputili se pravac u kafanu na pivo. Seli smo na terasu u hladu i naručili po kriglu. Ja sam bio totalno švorc, pa sam pitao brata

da li ima da plati. On je pogledao u svoj veliki novčanik i nije našao ni dinara; novčanik je bio potpuno prazan, osim slike Ane Ivanović, tamo gde ljudi obično čuvaju slike svoje dece. Ja sam već smišljao kombinaciju kako da platimo pivo, pa sam naručio još jednu turu da mi se mozak razbistri. Nikakva ideja mi nije padala na pamet, osim što me je bilo sve više briga što nemamo da platimo. U tom se pojavila Konobarica i rekla nam:

– Izvolite račun, fiskalni, to mora odmah. Neću opet da vas čekam mesecima da mi platite sva piva i rakije koje ovde popijete. –

Bacio sam pogled preko puta i ugledao nekoliko banaka. Ispred se šepurio moj sused koji je radio u obezbeđenju, ponosan što obezbeđuje. Iz banaka su izlazili ljudi koji su bili vidno uplašeni i nesrećni. Interesantna situacija, pomislio sam dok je fiskalni račun sletao na moj sto. Oni koji stavljaju svoju budućnost pod hipoteku da bi nešto napravili za sebe, proračunato odlaze na robiju, dok ja evo ispijam piva sa svojim burazerom i baš me briga što nemam da platim.

– Finansijska kriza pokucala je i na naša vrata; tržišna pomeranja ne ostavljaju nikog na miru, pa ni Srbiju. –

– Pa ni Arilje, – dodao je moj brat, – gde je proizvodnja malina najveća na svetu. –

– Duboko se izvinjavam, platićemo prvom prilikom kad se tržište konsoliduje. – dodao sam.

I opet prošla nam je priča. Mislim da je Konobarica uživala u našem društvu, iako je zaista morala da čeka po nekoliko meseci da se računi plate. Jul je pržio, ali je na terasi u hladu bilo prijatno. Vetar je nekako prolazio pored okolnih planina do našeg stola. Ja sam pokušavao da smislim kombinaciju da platimo račune, pa sam na glas predstavio mom burazeru:

– Prihodi: preprodaja švercovane robe, instalacija jednostavnih programa. Rashodi: pivo, rakija, pekara, telefon, internet, infostan. Trenutno su nam rashodi veći od prihoda, tako da moramo povećati prihode; odnosno preprodaju švercovane robe i instalaciju jednostavnih programa.

Moj brat se zamislio, baš se zamislio, trebao mu je čitav minut da mi odgovori:

– Važi, ali poslušaj me makar jednom, pa nastavljamo s tvojom kombinacijom. –

– U redu, reci. –

– Maline! –

– Šta maline? –

– Moramo iskoristiti momenat! Srbija vlada svetskim tržištem malina i sigurno da ima prostora i za nas. Jedan veći posao i na konju smo. –

U tom trenutku, Konobarica koja je kao i obično prisluškiivala naše razgovore, počela je da se smeje. Pogledali smo je, a ona je kroz smeh rekla:

– Moj tata ima 2 hektara malina; dobro bi mu došla vaša pomoć po standardnoj satnici.

Budite ovde u 5 ujutro, on će doći po vas. –

– Dogovor! – moj brat je požurio.

To me je stvarno zabrinulo. Već preko dvadeset godina se nisam budio tako rano, naprotiv legao sam u to vreme. Moj brat je bio ponosan.

– Ti si baš srećan, a? –, pitao sam.

– Brate, sad sam i ja deo reprezentacije koja pobeđuje; kao što je bio Đorđević. Sreća počinje da nam se osmehuje. Konobarice, ej daj nam rakiju da proslavimo! Hvala!

–

Dan je počinjao uz rakiju i pivo, kao i obično, mislio sam, možda su zaista maline spas. Makar će nam dan proći drugačije. U tom se pojavio Vei-ju, koga je moj brat zvao Jo – jo, jer mu je ime stalno zaboravljao, već godinama.

– Slušaj, imam kombinaciju. Bićemo puni kao brod para. Da mi stopiš 40 violina, po 2000 dinara, profit na pola. – Vei-ju je frljao r kao l, ali ja sam se na to navikao pa nisam ni primećivao.

– Misliš da utopim 40 violina po 2000 dinara, a profit ide na pola? –

– Može, baci kocku! –

Ja sam voleo da saradujem s Vei-juom, to je bio jedan veseo čovek, od reči. Zdrav biznis.

– Dogovor, majstore! –

Vei-ju je bio zadovoljan, jer je znao da sam mu ja dobar prodavac za neoporezovanu robu, pa nam je naručio svima po pivo i rakiju.

– Slušaj, Vei-ju je usitnio svoje sitne oči, – ima super zezanje u Skakavac, truba i striptiz. Idemo, ja vozim. Evo dajem ti 5000 dinara, znam kako situacija, vratićeš kad stopiš violine. –

Neobičan pravac

Dan se lepo razvijao, mada u neobičnom pravcu. Skakavci su selo na nekih petnaestak kilometara od Kosjerića. Brda su se nizala svuda naokolo, širila su se između šljiva i potoka. Pod velikim šatorom okupljali su se trubači. Postajao sam gladan pa sam naručio pivo i rakiju. Malo vitamina za moj zapostavljeni stomak.

Striptiz još nije počeo; pijuckali smo rakijice, sedeli smo u hladovini drveta kraj šatre gledajući grupu ljudi koji su pripremali svoje trouglaste zmajeve da bi se kasnije zakačili na njih i leteli. Pored tih zmajeva imali su i četiri ultralaka dvoseda na motorni pogon. Ukapirali smo da je deo tih ljudi iz neke od skandinavskih zemalja, jer su bili plavih kosa, bele puti, a pričali nešto kao mađarski. Smišljao sam kombinaciju i kako da im uvalim kineske violine. Prišao sam i nas svom internet engleskom rekao:

– Hi kite users! Good day for the ultra light flight! – I počeo sam da se smejem, možda zato što su se reči rimovale, a situacija bila apsurdna. Možda zato što sam nosio poneku rakijicu u sebi. Moj brat je stajao po strani i kao očekivao da će nešto da se desi.

Letači su me samo pogledali, a jedan od njih složio ozbiljnu facu i rekao: – Hi. –

Super! Pomislio sam, uspostavljena je veza; kasnije, kad se stvari opuste, moći ćemo da razgovaramo i o biznisu; Vei-ju mi je zadovoljno namigivao, dok je moj brat skakutao kao mali dečak želeći da se i on zakači na neki od zmajeva i da poleti.

Trubači su počeli da sviraju; Vei-ju je povikao – Ide-mo! – i potrčao u šator. Popeli smo se na sto i povikali – Tooooooooooooo! – Moj burazer je glumio repera, a Vei-ju je širio ruke i cupkao u ritmu muzike, dok sam ja plesao u rok fazonu. Iako sam bio pod dobrim gasom, trudio sam se da moj ples bude šarmantan, a ne smešan. Oko nas, za stolovima, gurali su se poljoprivrednici Skakavaca i gledali nas kao u čudu. Nekolicina mlađih gurkali su se, kao da se spremaju za tuču. Jao, baš mi to treba, tuča sa mladim poljoprivrednicima, mislio sam igrajući, kad se pod jakim reflektorima, na stolu od zakovanih dasaka, pojavio čovek u uskom crnom odelu pod belim šešikom i zaurlao:

– Događaj milenijuma! Striptizeta iz Evrope, samo za Skakavce! –

Striptiz je igra gde se igračica pojavljuje donekle obučena, pa se onda svlači, od glagola strip – skinuti se, mislio sam oslanjajući se na moj internet engleski, ali je ova striptizeta bila potpuno skinuta osim tangica koje su se jedva primećivale među nauljenim oblinama tamne puti. Vei-juove oči sijale su nestvarnim sjajem, a moje srce je kucalo u oduševljenju. Moj brat je gledao novčanik, što je igračicu

privuklo; mislila je da joj sprema novac, a ne da gleda sliku Ane Ivanović. Prišla nam je i zaplesala privijajući se uz nas. Pošto sam bio pri parama, izvadio sam novčanicu od 1000 dinara i stavio je u njene tangice, sprema. Vei-ju je sledio moj primer i stavio još hiljadu, nakon čega je nahlrila gomila poljoprivrednika. Ja prosto nisam mogao da verujem da toliko novca može da stane u tako male tange.

Moj brat je šibao po rakiji gledajući svoj novčanik. Izgledao je potpuno izbezumljeno. Odjednom je skočio ispred igračice štiteći je od gomile i povikao:

– Sklanjaj se! Ona je moja! Sklanjaj se! –

Vei-ju je stao pored njega, raširio je ruke, kao ptica krila, podigao jednu nogu u kung fu fazonu i sručio se sa stola rušeći i čaše i flaše i striptizetu, brata i mene.

Ustao sam, hrabro osmotrio situaciju, ugledao gomilu koja nam je prilazila brzim korakom, i povikao:

– Bežimo! –

Dok smo istrčavali iz šatre, Vei-ju je napravio malu diverziju; srušio je prednju konstrukciju, pa je platno palo na ulazu i na nekoliko trenutaka omelo gomilu koja je jurila za nama. Par skokova ispod i par gore i ugledali smo ljude koji su spremali svoje ultra lake letelice.

– Help! – Moje oči su bile uplašene.

– Come with us! – Rekao nam je jedan od njih.

Let za Požegu

Uskočili smo svako po u jednu letelicu i uz malo truncanje uzleteli kao lansirani na ljuljašci. Gledao sam ostale, još tri ultra lake su išle kraj mene i pokušavale da stanu u istu liniju. Pored mene bio je moj brat, a pored njega Vei-ju.

Gledao sam dole u mrak obasjan mesečinom; oblici su se neobično razaznavali, a mala imanja i sporadična sela ličili su odozgo na svetlucava ostrva. Oblaci su se prostirali nebom dajući prostor zvezdama, naše letelice su se postavile jedna pored druge, i sve ujednom ugasile motore. Provlačili smo se kroz vazduh, moj strah od letenja pretvorio se u euforičnu radost, moje oči su tražile Požegu, moja trenutna sreća je htela da se ovi trenuci nastave.

– Brate –, zvao me je burazer sa susednog zmaja, – meni se piški.

Evo, obeležavam teritoriju! Od Kosjerića do Arilja sve je naše. –

Vei-ju je digao ruke u vazduh i povikao:

– Jao kakva kombinacija! –, ne hajući za svoj auto koji je ostao tamo na brdu.

Ja nisam sad hteo u Arilje, jer je jutro bilo daleko. Plan mi je bio da odemo do Požege da nastavimo zezanje, pa jutarnjim autobusom da odemo do kafane, pa u maline. – Dobar plan –, rekao mi je burazer kad sam mu to predstavio, ponosan što nisam zaboravio na tu kombinaciju. Usput, što je jako važno, Požega ima kružni trg, gde ćemo lako da se spustimo, a što je još važnije, Požega ima super kafiće i ljude uvek spremne za provod.

Navodio sam mog pilota prema odredištu, moja euforija se stišavala, moja duša je vapila za pivom i rakijom.

– Brate! –, zvao me je burazer, – Je l' Nikola Tesla izmislio avion? –

– Aha! –, odgovorio sam mu dok smo se spuštali prema trgu.

Bratovo lice je bilo ozareno, letelo je kao plavokosi naduveni NLO, nadahnuto srećom, ne hajući što ćemo se uskoro prizemljiti i da li će sve to dobro da prođe. A prošlo je dobro; izašli smo iz letelica; plavi piloti su grabili zmajevе i bežali u sporedne ulice.

– Bravo, Nikola! –, gomila poznanika je skandirala.

Burazer nije skidao sreću s lica, onako debeljuškast je potrčao na pivo i rakiju. Ja sam gledao prema plavim pilotima i zvao ih da dođu s nama u zezanje.

Jedan od njih me je samo pogledao i ništa nije rekao.

Vei-ju je krenuo za mojim burazerom, na dalje dozi-
ranje. Prostor koji je napustio nije bio prazan, kao kroz ma-
glu moje neverice u tom prostoru stajalo je crmpurasto nau-
ljeno telo prekriveno malim tangama. Skinuo sam svoju
majicu i prekrio je. Bio sam go do pojasa, uhvatio sam za
ruku devojku голу od pojasa i krenuo u nasmejanu gomilu.
Požega nam se smejala svetlucavim kafićima, dignutim ča-
šama, muzikom; onako ravna činilo mi se kao da je na dnu
mora, a da su sela koja smo do malopre gledali odozgo bila
ostrva tog mora. Požega nam se smejala srećom moga bra-
ta; pijući piva, gledao je u našu novu drugaricu, zaštitnički
se okrećući oko nje.

I pili smo i igrali i pili.

– Idemo na autobus. Sad je 4:15, imamo autobus za
15 minuta. –

Krenuli smo. Striptizeta nas je nemo pratila i sela za-
jedno s nama u tu limenu kutiju s plastičnim sedištima.

– Me llamo Pilar –, rekla nam je pokazujući na sebe.

– Drago mi je, Meljamo Pilar –, odgovorio sam i po-
kazao na brata: – Nikola –, – Vei – you comes from China,
onda sam pokazao na sebe – Fedor, drago mi je. –

– Yo soy Gallega, rekla je, a ja sam pitao brata šta to
ona kaže, nadajući se da je on nešto naučio od serija na
španskom.

Moj burazer je pogledao i rekao: – Señora, mi casa es su casa. –

Usput, na tom kratkom putu za Arilje, na svom internet engleskom, objašnjavao sam joj da mi imamo neki biznis s malinama, a da ona može da ide da spava pravac kod nas u stan. Međutim, ona je insistirala da ostane s nama, koliko sam je ja kapirao, jer je njen engleski bio još lošiji od mog. Vei-ju je zaspao na svom sedištu i nastavio put kad smo mi izašli.

Ostalo nas je troje, kraj kafane gde su trebali da nas pakupe za kombinaciju s malinama. Ja sam bio go do pojasa, Pilar je bila gola od pojasa ako ne računamo tangice, moj burazer je bio obučen, ali mu se na licu videla burna noć. Iza nas se budio dan; azot i kiseonik su se igrali fotoni-
ma koji su dolazili suncem i razbacivali crvenu boju svitanja širom neba.

U tom se pojavio kombi. U njemu su bili Konobarica i njen tata. – Morala sam ovo da vidim. Aaaaa dobili ste i pojačanje. –

– Trudimo se, povećavamo rashode, smanjujemo prihode, uvozimo potrošnju –, više nisam znao šta pričam, ali sam se trudio da izgledam i zvučim ozbiljno.

I Konobarica i njen tata počeli su da se smeju, kao da su odlepili.

Nakon samo petnaestak minuta vožnje našli smo se u malinama. Doručkovali smo proju, kajmak i popili po pivo. Redovi tog voća bili su puni mladih ljudi, kojima je branje bilo letnji posao. Ja sam tek tada shvatio da ovde ne plaćaju po satu, već po učinku; po gajbici obranih malina. Odlučno sam krenuo na pregalački zadatak sa ciljem da napravim novi rekord; niko mi neće biti ravan, pokazaću svima šta je ariljski malinar, nabraću sto gajbica, govorio sam sebi i pao u nesvest i ostao da ležim.